

81/1

U. e. v. f. 1. m.
1981. február

GYOMAI HIRADÓ

GYOMA-ENDRŐD AZ EGYESÜLÉS KÜSZÖBÉN

Gyoma-Endrőd településpár történelmi fejlődése során évszázadokon át sok szállal kötődött össze. Mégis világ és egyházi uraik az ellentétek mesereséges szításával inkább távolítani, mint közelíteni igyekeztek a két nagyközség lakosságát egymástól. A régi politikai rendnek ez volt a módszere: Oszd meg és uralkodj!

A felszabadulás új perspektívát nyitott az értelmes emberi élet, a dolgozó nép érdekeinek hasznos szolgálata, jövőjének tervezése előtt. Évről évre erősödtek a tudatos együttműködés vonásai.

Különösen az utóbbi két évtizedben, s ezen belül is a két legutóbbi középtávú tervidőszak alatt vált világossá, hogy jövőnket eredményesebben, gyorsabb ütemben és legcélravezetőbben csak együtt építhetjük. Ez a felismerés, s az ebből fakadó cselekvőkészség lett a hajtóereje dinamikusabb fejlődésünknek.

Földrajzi helyzetünk, gazdasági adottságaink, együttes nagy lakossági létszámunk alapján az országos településhálózat fejlesztési tervben is megfelelő besorolást – részleges középfokú központ, illetve újabban középfokú társközpont – kategóriát értünk el. Ez a településfejlesztési szerepkör lehetővé teszi, hogy a szükséges, az előírt városi ellátási mutatók elérése esetén várossá nyilvánításunkra is sor kerüljön. Pártbizottságaink, tanácsaink, gazdasági szerveink és egész lakosságunk együttműködése évről évre cél tudatosabbá, szervezettebbé, s ennek eredményeként eredményesebbé is vált.

Együttműködésünk első lépése a közös mentőállomás és szülőotthon volt. Némi szünet után került sor igen körültekintő, s gondos előkészítés után politikailag és gazdaságilag is igen fontos lépésként a két ÁFÉSZ egyesülésére. Ebben a döntésben, mely szinte mindkét község minden családját érintette, benne volt a lakosság helyeslő igénye. Az azóta eltelt idő gazdasági, kereskedelmi, szolgáltatási eredményei azt bizonyítják, hogy az ÁFÉSZ-ek tagsága helyesen döntött. A koncentrált gazdasági és szellemi erő azóta jelentős kereskedelmi hálózatfejlesztést, korszerűsítést, jobb áruellátást tett lehetővé.

Időközben az endrődi Takarékszövetkezet működési területe Gyomára is kiterjedt és színvonalasan ellátja mindkét település pénzügyi szolgáltató tevékenységét.

Az együttműködés szándékát bizo-

nyítják azok a különböző gazdasági együttműködések, egyszerű társulások, melyek termelőszövetkezeteink és ipari üzemünk között egyaránt létrejöttek.

A közös gazdasági együttműködés hatékonysága is tovább fokozható, ha megszűnnek azok a korlátozó körülmények, melyek a külön közigazgatási egységből adminisztratív fakadnak.

A két nagyközség lakosságának urbanizációs célkitűzéseit legrepresentatívabban és legkonkrétabban bizonyítja a közös vízmű, majd csatorna társulás létrehozása. Szinte minden utcában kiépült a vezetékes vízellátás és befejezés előtt áll a szennyvíz gerincevezeték kiépítése. Átmeneti vízellátási gondjaink vannak ugyan, de a társulat folyamatba tette a felszíni vízkivételi mű megépítését, mely hosszú távon megoldja a lakosság vízellátását. Rendelkezünk tehát azzal az alapvető köz-művel, mely a városias jellegű építkezés forma, a korszerű lakáskultúra és életkörülmények elengedhetetlen előfeltétele.

Megépült több száz többszintes OTP öröklakás, mely sokszáz családnak biztosít korszerű, kényelmes lakáslehetőséget. Ez a városias építésforma kezdődött meg az elmúlt évben a két község közötti Újkert-sori lakótelepi részen, ahol szinte szanalás mentesen hozható létre megfelelő közintézmények fokozatos felépítésével egy korszerű városközpont.

Míndez persze eddig sem, s a jövőben sem spontán módon megy végbe.

A két nagyközség vezetőiből álló Operatív Bizottság rendszeresen és folyamatosan figyelemmel kíséri és szervezi a tennivalókat. Javaslatairól tájékoztatja az illetékes párt és állami, valamint társadalmi vezetőtestületeket, ahol a soron következő szükséges döntéseket és állásfoglalásokat mindig meghozzák.

Ilyen kollektív döntés alapján rendelte meg a két tanács Gyoma-Endrőd közös általános rendezési tervét. Ezt mindkét nagyközség pártbizottsága, tanácsa közös ülésen megtárgyalta és jóváhagyta. Ennek alapján folyik a tudatos városépítési munka.

A két nagyközség vezetőtestületeinek munkáját a lakosság egyetértése, támogatása kíséri és erősíti. Ma már mindennapi életünk ezer szállal kötődik össze. A különböző üzemek munkapadjai mellett és gazdasági munkaterületein dolgozó endrődiek és gyomaiak között sem ellentét, sem megkülönböztetés nincsen. Ki hogyan végzi el munkáját, úgy boldogul. A ház-

ságkötések, lakásvásárlások, építkezésektől a kulturált szórakozásig a közigazgatási határtól függetlenül a zavartalan együttélés jellemzi életünket. Különösen igaz ez a fiatalság esetében, akik érzékenyen reagálnak minden „újra”, lelkes hívei a dinamikus fejlődésnek és sürgetően vetik fel az egyesülés ésszerűségét, időszerűségét. Erre annál is inkább mielőbb szükség van, mert a még meglévő közigazgatási határ felesleges közigazgatási és gazdasági párhuzamos fejlesztésre kényszerít bennünket, gátjává válik a mindannyiunk érdekét szolgáló városi fejlődésnek.

Az államigazgatás korszerűsítése is egyre inkább sürgeti a közigazgatási határokat, szerveket és intézményeket, az urbanizációs centrumok kialakítását, a településhálózatok kiépítését.

1979. március 20-án a megyei Tanács V. B. a járási Hivatal elnökének előterjesztése alapján megtárgyalta a két nagyközség eddigi együttműködésének eredményeit és további tennivalóit. Állásfoglalásában az alábbiakat rögzíti:

„... az együttműködés további lehetőségének jobb kibontakoztatása és a várossá nyilvánítás feltételeinek gyorsabb megteremtése érdekében indokolt lehet a településpár nagyközségi szinten való egyesítése. Felhívja a Végrehajtó Bizottság a járási nagyközségi tanácsi szerveket, hogy a lakosság körében végzett felvilágosító, szervező munkával segítsék elő az egyesülés feltételeinek további javítását. Ehhez a megyei szervek is minden támogatást megadnak...”

A két nagyközség párt és tanácsi testületei az Operatív Bizottság javaslatára megtárgyalta a két település nagyközségi szinten való egyesítésének kérdését, s ebben egybehangozóan úgy foglaltak állást, hogy „a két település nagyközségi szinten való egyesítése indokolt és célszerű. A testületek meggyőződése, hogy ez a lépés meggyorsítja a korábbi kitűzött cél, a várossá válás elérését”.

Bizton reméljük, hogy a két nagyközség lakossága, idősebbek, fiatalok, nők, férfiak, párttagok és pártönkívüliek egyaránt helyeslik az együttműködés további erősítését, az urbanizációs építőmunka felgyorsítását. Javasolják ezért a két nagyközség párt és tanácságok, hogy a lakosság, a különböző végrehajtó bizottságai és a HNF bizottsági kollektívák vitassák meg a Gyoma-Endrőd egyesülése tervét és mondják ki teljes egyetértésüket!

Legyen közös cselekvésünk a jövőben még céltudatosabb, még egységesebb. Mindennapos kötelességtudó munkával teremtsük meg a gazdasági alapot igényeink magasabb színvonalon való kielégítéséért. Szellemi, erkölcsi és anyagi erőink koncentrációjával még eredményesebbé, még hatékonyabbá tenni közös munkánkat.

Jövők formálása a kezünkben van. Vitassuk meg elért eredményeinket, mondják el javaslataikat további közös tennivalóinkról. A felelősség nagy, a döntés mégsem nehéz, mert amit eddig tettünk, azt bizonyítja, hogy jó úton járunk, hogy városépítő eredményeink jól szolgálták a lakosság érdekeit, céljait.

„A ma embere a holnapot építi.” En-

nek a holnapnak szebbnek kell lennie, mint a mának. Ebben a holnapban még megelégedettebb, még boldogabb embernek kell élniük. Ez a holnap a miénk is, de különösképpen gyermekeinké, unokáinké, akikért minden szülő és egész szocialista társadalmunk féltő szeretettel, bölcs felelősséggel és kötelességtudattal tervez és cselekszik. Ez az akarat sűrűsödjek tehát bele minden kimondott „igen”-be, ez legyen hajtóereje Gyoma-Endrőd egész lakossága cselekvésének.

Ehhez kérjük véleményüket és egyetértő szavazatukat.

Gyoma, 1981. február 1.

Operatív Bizottság

Tisztújító közgyűlés

A sportkör február 20-án tartotta évzáró tisztújító közgyűlését. Megállapították, hogy az 1980-as év igen sikeres volt. A röplabdás lányok hosszú idő után újra felkerültek az NB II-be. Eredményükhöz ezúton is gratulálunk és sikeres szereplést kívánunk nekik. A férfi kézilabdások is jogot nyertek a megyei I. osztályban való szerepléshez, labdarúgóink pedig versenyben vannak a 4-5 hely megszerzéséért. A közgyűlés megválasztotta a sportkör elnökét és az elnökséget. A sportkör elnöke Farkas Sándor elvtárs a Vihar-sarok HTSZ főkönyvelője lett. Munkájához és az elnökség munkájához további jó erőt, egészséget kívánunk.

Közös összefogással nehéz, de eredményes év termelőszövetkezeteinkben

1980. a megpróbáltatások éve volt a mezőgazdaságban. A késői tavaszodás, a tenyészidő elhúzódnása, az árvíz, az őszi csapadékos időjárás, a viszonylag korai tél beköszöntése nehezítette a munkák végzését, a betakarítást. A legnagyobb problémát az esős időjárás okozta: júniusban 78 mm, júliusban 104,4 mm csapadék hullott, de ettől is nagyobb gondot jelentett az őszi betakarítási időszak. Októberben 66,1 mm, novemberben 126,5 mm csapadék hullott a betakarításra váró területre. Ezen időszak munkáit tovább nehezítette az egész év szélsőséges időjárása és a megközelítőleg 650 mm csapadék.

Természetesen a betakarítási munkákkal párhuzamosan az őszi kalászosok talajelőkészítését a tápanyagok kiszórását, valamint a vetést is el kellett végezniük. Meg kellett teremteni az 1981. évi tavaszi vetésű növények termesztésének feltételeit, (szántást, tápanyag biztosítást). Termelőszövetkezeteink a rendkívüli nehéz feladatokat csak megfeszített ütemben tudták elvégezni, mert ezek közvetlen végzése mellett biztosítaniuk kellett a háttérrel, a javítást, az alkatrészellátást, ami lényegesen több energiát vett igénybe, mint átlagos időjárás esetén.

Természetesen ezen feladatok elvégzése nem enyhítette a mindennapi gondokat. Biztosítaniuk kellett az egyre növekvő és minőségben is fejlődő állattenyésztés, építőipar és melléküzemi tevékenység folyamatos kiszolgálását.

Ezek elvégzése nagy technikát, szellemi és fizikai igénybevételt követeltek

termelőszövetkezeteink egész tagságától és mindazoktól, akik részt vettek a munkákban, miután már annyiszor, most is bebizonyosodott, hogy összefogással – ha nem is tudtuk a természetet legyőzni – de közösen úrrá tudtunk lenni rajta.

A betakarításban részt vett a Győzelem Tsz-ben 40 napon keresztül 10 katonai tehergépkocsi és 20 fő gyalogelő. Ez sokat segített, de legnagyobb segítséget községünktől kapták a tsz-ek, sokat jelentett és szép példája volt a tapasztalt társadalmi összefogás.

A Győzelem Tsz-ben összesen:

Legtöbbet a Kis Lajos Gimnázium a 611. szakmunkásképző az I. sz. Ált. Iskola a Mg. Szakiskola a II. sz. Ált. Iskola

Az Alkotmány Tsz-ben:

a Kis Lajos Gimnázium 272 diák
a szeghalmi Péter András Gimnázium 103 diák
a Mg. Szakmunkásképző 69 diák

mi Gazdaság, a dévaványai Aranykalász MGT SZ szarító üzei mintegy 350 vagon nyers, kombájntiszta kukoricát szárítottak előzetesen megkötött szerződés alapján.

Összefogással és termelőszövetkezeti

A vállalt munkát becsülettel végezték, ezzel nagymértékben hozzájárultak a két szövetkezet gazdálkodásának eredményességéhez. E sorokban is köszönetünket fejezzük ki a résztvevő diákoknak, tanáraiknak a nehéz és fáradtságos munkában nyújtott segítségért. Munkájukra a jövőben is számítunk.

„A nehézségeken úrrá lenni” életünk legfőbb jelszava jelentette, a termelőüzemek összefogását is. Hiszen az Alkotmány Tsz számára (a kis szárítási kapacitást segítve) a Körösi Álla-

1170 diák
5393 napot
28 578 órát dolgozott a betakarításban.

10 114 órát,
9 138 órát,
5 264 órát,
2 838 órát,
1 224 órát dolgozott.

444 diák
2113 napot
12 678 órát dolgozott a betakarításban.

6 876 óra
5 214 óra
588 óra

tagjaink lelkiismeretes, becsületes munkájával a nehézségek ellenére is eredményes évet zártunk. Biztosítottuk a jövő évi gazdálkodás alapfeltételeit és szövetkezeteink további töretlen fejlődésének lehetőségét.

A lakótelep – ma

Lehet-e és szabad-e – csak egy pillanatképp erejéig is – egy város, vagy egy városiasodó nagyközség egyes részeinek fejlődését kiragadni fejlődésének egészéből?

Tulajdonképpen, igen. Erre a kérdésre bővebb választ ad a hagyományos város, vagy faluképnek a 60-as években megindult átalakulása, átformálódása, amelyet sok esetben a szükség diktált.

A 60-as évek végének és a 70-es évek elejének egyik fontos célkitűzése volt az ipari üzemek vidékre telepítése, ezzel is bővítve a helyi foglalkoztatási lehetőségek körét. Ezzel párhuzamosan együtt járt a kisebb mezőgazdasági üzemek összevonása, korszerűsítése, az iparszerű termelés igénye is. E fontos társadalmi program okkal feltételezte a helyi fiatal munkaerőt, női és férfi egyaránt. Ugyanezen időben az alacsony születési arányszám jelentős emelése érdekében szükségessé vált a fiatal családokat támogató társadalmi segítség a gyűjtés bevezetése. Ez a két ok serkentette, gyorsította a fokozottabb mértékű lakásépítést városban és falun egyaránt, gyorsította a lakótelepek kialakításait.

Egy-egy lakótelep építésénél a kezdeti korszakban a rendezési terv túl egyszerű volt: hol van szabad terület, ahol a 3–400 lakás a legkisebb költséggel felépíthető. Ennek következménye, hogy a lakótelepek egy része igen gyakran építészeti szempontból tekintve nem a legmegfelelőbb helyre került. Szerencsére ma már ezen a téren is igényesebbek vagyunk, igyek-

sünk megoldani a falu földszintes házainak és a lakótelep emeletes épületeinek egységes harmóniáját.

A lakótelep – a miénk is – nem különül el, nem zárja be lakóit, sőt létrehozza az emberek együttélésének újfajta formáját, annak közösségi szellemét, normáit, újszerű társas kapcsolatokat teremt.

Gyomán a Mező Imre lakótelepen mintegy 2000 ember él. Elmondhatjuk, hogy ma már eléggé ismerjük egymást. Tudjuk ki, mikor költözött ide, hová, vagy miért költöznek el a családok. Megszokjuk egymás életritmusát, megismerjük a mindennapi szokásokat, kedvteléseket, sőt már azt is számón tartjuk, ki kinek a barátja, vagy netán a haragosa.

Saját gyermekeink nevelésével együtt egy kicsit a többi, velük együtt nőző gyermekeket is féltjük, óvjuk, neveljük. Az ő játékaik, összetartásuk a régi „grundszellemek” emlékéit idézik, kifejlesztve bennük a közösségi hajlamot, esetenként a veszély iránti érzékenységet is. Előfordul, hogy a gondtalan játékot kerékpáros, vagy motoros száguldás rebbenti szét, esetleg az ártatlan gyermeki kakaskodást oktanulási beavatkozás zárja le.

Nemegyszer hallottam elköltözőktől, hogy a gyerekek miatt vesznék, vagy építenek családi házat, de annak is tanúi lehetünk, hogy ezek a gyerekek rövid idő múltán ide járnak vissza játszani régi pajtáikhoz. Így van azonban ezzel nemcsak a gyerek, hanem sokszor még a felnőtt is. Volt szomszédom, kivel nap mint nap ta-

láltunk megbeszélőnivalót, aki kisebb-nagyobb gondjaink tudója volt, szép kertés családi házat újból visszacserélné elhagyott lakótelepi lakására.

Összetartozunk, de még nem mindig tartunk eléggé össze. Előfordul – bár naponta látjuk egymást – hogy közönség helyett csak az orrunk alá dűnynyögünk. Ugyanakkor közösen bosszankodunk, ha nincs víz, ha nem lehet húst kapni, vagy ha a gyerekeknek nincs hol játszaniuk. Mondogatjuk, hogy még ez is hiányzik, azt is jó volna ide építeni. Valljuk be azt is őszintén, mi sem tettünk sokat azért, hogy elképzeléseink megvalósuljanak.

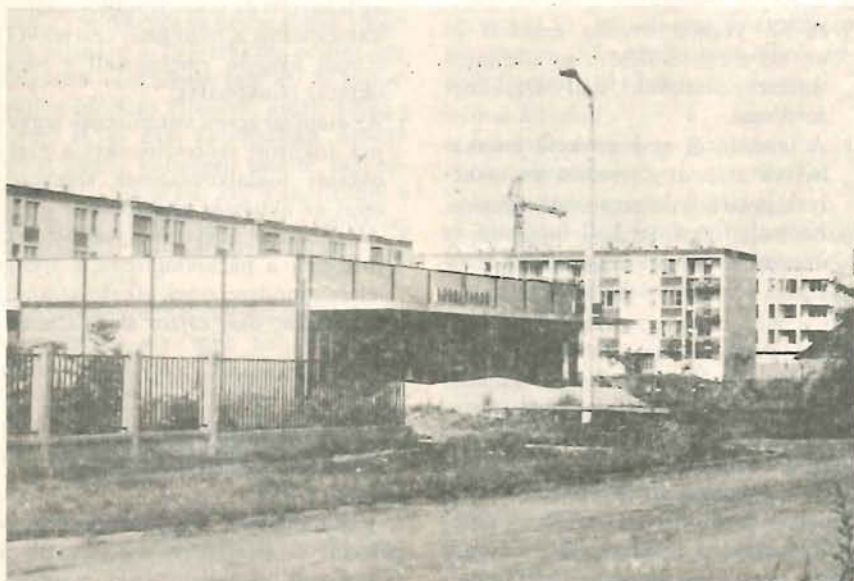
Mi vagyunk-e ennek az okai, vagy a szervező személyek, a szervezés hiánya, esetleg a tanácsstagi képviselő hatékonyságának elégtelensége a közösség mozgósításában? Is – is.

Mindenesetre a mostani választókerületi gyűléseken a tanácsstagok feladatokat és ígéretek kaptak, hogy ez a lakótelepi közösség kész a cselekvő összefogásra.

Gondolunk itt elsősorban a gyermekjátéktér megépítésére, a járda, a fásítás, a zöldterületek kialakítására. Persze van még czekeken kívül egyéb kíváncsalmom is. Jó lenne, ha a rapnak bármely szakában lehetne tejet, tejterméket kapni, egy héten legalább háromszor friss húsárút. Elkélne itt bőségebb árucellát és egy színvonalasabb szórakozóhely is. De már az is jó volna, ha szombatonként az egyetlen presszót este a zártkörű rendezvények miatt nem zárják be, s nem kényszerülnének nagyon sokan arra, hogy másfél kilométerrel hozzanak szódát, vagy éppen egy doboz cigarettát. Elgondolkodtató, hogy többszöri jogos kérésre sem helyeztek el mind a mai napig a lakótelepen sebességkorlátozásra kényszerítő táblát, nincs a közművelődést szolgáló helyiség, nincs sportpálya a gyerekek és felnőttek számára.

Azt mondjuk: lakótelep. Ezen a lakótelepen élünk mi, fiatal munkások, alkalmazottak, értelmiségiek. A napi munka utáni szabadidőnköt vagy annak egy részét itt kellene értelmesen (és miért ne!), közösen eltöltenünk, hiszen zömében fiatalok, szinte egykorúak vagyunk. Fiatal lakótelepünk is, van története, ami bennünk személyes élményként él az újfajta közösségi együttélés örömeivel és bosszúságával együtt.

Felélőssé – fejlődése iránt – éppen ez a közösségi kötődés tesz mindannyiunkat. Lakótelepünk fejlődése iránti felelősségünket éppen ez a közösségi kötődés hangsúlyozza.

A Mező Imre lakótelep egy részlete

AZ MSZMP XII. KONGRESSZUSA HATÁROZATAINAK VÉGREHAJTÁSÁÉRT

A községi párt végrehajtó bizottsága 1980 májusában mélyrehatóan elemezte a párttagságnak a kongresszusi előkészületek szakaszában elmondott

véleményeit és javaslatait. Az elhangzottak figyelembevételével meghatározta a legfontosabb feladatokat a XII.

kongresszus határozatai szellemében. Az intézkedési terv szélesebb körű megismertetésével az eredményesebb végrehajtást kívánjuk segíteni.

I.

Községpolitikai munka

A községpolitikai munka fő irányát a település városias jellegének folyamatos erősítése kell képezze. Ennek céltudatos megvalósítását csak Endrőd községgel szoros együttműködésben lehet biztosítani.

A pártbizottság feladatai:

1. A Gyoma-Endrőd településpár összehangolt fejlesztése érdekében rendszeresen koordinálni kell a feladatokat az endrői Pártbizottsággal.
2. A helyi feladatok végrehajtása érdekében ösztönözni kell a társadalmi összefogás szintentartására, koncentrált igénybevételére.
3. Biztosítani kell, hogy a fontos községpolitikai kérdésekben a Párt V. B. éljen véleményezési, feladatmeghatározó szerepével.
4. A községpolitikai munkát átfogóan kétévénként, részterületeit folyamatosan értékelni kell terület elött.

A tanács feladatai:

1. A Párt V. B. állásfoglalásainak és határozatainak megfelelő következetes községpolitika megvalósítása.
2. A vezetés összhangjának erősítése.
3. A községpolitika szempontjából kiemelkedő jelentőségű és felelősségű tanácsi dolgozókkal szemben felémelt követelménytámasztás.
4. A vonatkozó tanácsi rendeletek propagandájának javítása, valamint hatásfokának növelése érdekében következetes végrehajtása.
5. Az idegenforgalom szempontjából jelentős, illetve meghatározó területek kiemelten való kezelése.
6. A község esztétikai arculatának javítása érdekében a fásításban, a parképítésben és parkgondozásban tervszerű – az eddiginél sokkal következetesebb – munkát kell végezni és követelni.
7. Az utcák tisztasága érdekében keresni kell a tárgyi és személyi feltételek javításának lehetőségeit.
8. A lakosság iparcikk ellátásának javítása érdekében segíteni kell az ÁFÉSZ által tervezett iparcikk áruház megvalósítását.

9. Ösztönözni kell a vendéglátó egységek kulturáltságának javítására.

II.

Gazdasági építőmunka

Fő feladat a termelés hatékonyságának növelése.

Ennek érdekében:

1. A munkahelyi párt és gazdasági vezetés kapcsolatát szorosabbra kell fűzni.
2. Az üzemi pártalapszervezetek irányító munkáját erősíteni kell.
3. Az üzemi demokrácia és szövetkezeti demokrácia érvényesülését biztosítani kell.
4. Növekedjen a szocialista munkaverseny-mozgalom szerepe.
5. A társadalmi tulajdon fokozott védelmét biztosítani kell.
6. A munkafegyelem és munkamorál erősítése fontos feladat legyen.
 - növekedjen az agitáció szerepe
 - meg kell követelni a munkaidő maximális kihasználását,
 - következetesebben kell élni az ösztönző bér és prémium rendszer lehetőségével,
 - a párttagság példamutatását tovább kell erősíteni,
 - szükség esetén élni kell a fegyelmezés különböző eszközeivel.
7. A jól végzett munka erkölcsi és anyagi megbecsülésére az eddiginél differenciáltabban kell figyelmet fordítani.
8. A termelő és nem termelő munkahelyek arányát a termelő munkahelyek javára fejleszteni szükséges.
9. Kiemelt figyelmet kell fordítani az üzemek szakmunkás igényének tervszerű, folyamatos kielégítésére.

III.

Agitációs és propaganda munka

Az agitációs és propaganda munka tartalma a jövőben is a párt politikájának a megismertetését, és a végrehajtás aktuális feladatait foglalja magába. Ezen belül kiemelten kell foglalkozni:

IV.

A párt munkastílusa és munkamódszere területén

A pártmunkában kiemelten kell foglalkozni és jelentősen fejlesztendő a határozatok végrehajtásának megszerzése, ellenőrzése.

1. A gazdaságpolitikai agitációval.
2. Az érdekviszonyok helyes értelmezésével.
3. A szocialista életmód tartalmának megismertetésével, a szocialista embertípus bemutatásával, a kispolgáriság negatív hatásainak bemutatásával.

Az agitációs munka hatékonyságának növelése érdekében:

1. A gazdasági vezetés minden szintjén legyen feladat a folyamatos gazdaságpolitikai agitáció.
2. Az alapszervezeti vezetőségek az agitációs munka konkrétságát fokozzák. Jelöljék meg az agitáció aktuális tartalmát és irányát.
3. Az agitáció különböző formáit és módszereit céltudatosan kell alkalmazni. Kiemelten kell foglalkozni a szemléltetés továbbfejlesztésével.
4. Az agitációs munkát jellemezze az őszinte nyílt tájékoztatás és vita, ugyanakkor pártos állásfoglalással és reális érvekkel rá kell mutatni, hogy pártunk helyes politikája és a szocialista tábor meghatározó szerepe alapján a fejlett szocialista társadalom felépítésének perspektívája jó.
5. A propaganda munka tartalmát céltudatosan, tervszerűen kell meghatározni.
6. A párt szervező munkáját jellemezze az irányítás és érvényesüljön a munkamegosztás a tömegszervezetekkel. Ennek alapján emelni kell a pártoktatás színvonalát.
7. Az alapszervezeti vezetőségek tegyenek fokozott erőfeszítéseket a pártoktatás foglalkozásainak szervezéséért az aktivitás növeléséért.
8. Az eddiginél nagyobb figyelmet kell fordítani a pártoktatásban a szemléltetés módszereinek alkalmazására. (pl.: film, dia, rajzos szemléltetés)

Ennek érdekében:

1. Rendszeressé, tervszerűvé és tartalmassá kell tenni a pártcsoport munkát.
2. Az alapszervezetek vezetőségei adjanak több segítséget a pártcsoport munka szervezéséhez, a pártcsoport vezetők felkészítéséhez.
3. Az alapszervezeti titkárok és vezetőségi tagok tartásának folyamatos, élő kapcsolatot a párttagsággal, a hatáskörükbe tartozó tömegszervezetekkel és munkahelyük dolgozóival.
4. A pártvezetőségi tagok számoljanak be időnként az alapszervezet felé reszortfeladataik ellátásáról.
5. A szervezeti fegyelem erősítése érdekében fokozni kell a szervezeti munka hatékonyságát. Nevelő és fegyelmező módszerekkel el kell érni, hogy a párttagság maradéktalanul megfeleljen a Szervezeti Szabályzat követelményeinek.
6. A Pártbizottság munkájának továbbfejlesztése, eredményesebbé tétele érdekében minden PB ülésre meg kell hívni azokat az alapszervezeti titkárokat, ahonnan nincs PB-tag.

Zárszámadás a gyomai Győzelem Mezőgazdasági Termelőszövetkezetben

A 7360 ha-os területen gazdálkodó termelőszövetkezetünk zárszámadó közgyűlését 1981. február 28-án tartotta, ahol számba vettük az 1980. éves gazdálkodás eredményeit, 1981. éves feladatokat és a VI. ötéves terv feladatait.

Gellai Imre tsz-elnök a szövetkezet vezetőségének beszámolójában elmondta, hogy az 1980-as gazdasági évben a szélsőséges és kedvezőtlen időjárás ellenére a szövetkezet eddigi legnagyobb eredményt érte el. A kedvezőtlen időjárás ellenére, amely főleg a nyári és az őszi betakarítást nehezítette, illetve költségeit emelte, őszi búzából 5,1 tonna/ha, árú kukoricából 8 tonna/ha, napraforgóból 2,4 tonna/ha, lucernából 7,8 tonna/ha terméseredményt értünk el.

A növénytermesztés összességében a tervezett 85 467 mFt helyett 88 270 mFt-ot ért el. Az állattenyésztés árbevétele a tervezett 74 006 mFt helyett 87 499 mFt-ot ért el, amelyből legtöbbit a szarvasmarha ágazat hozott.

A 27⁰-os össz tej mennyiség növekedésével elértük a 4865 liter 1 tehénre eső tejhozamot. Megfelelő költségtakarékosság elérésével a szövetkezet bruttó jövedelme 60 027 mFt,

7. A PB ülések napirendjétől függően az eddiginél többször kell kibővített PB ülést tartani.
8. Rendezni kell a nem függetlenített alapszervezeti titkárok munkaidő-kezelvényét.

V.

Tömegszervezetek irányítása

A párt utánpótlásának biztosítása érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani a KISZ munkájára.

1. Növekedjék a KISZ-munka mozgalmi jellege.
2. Legyen tervszerű és céltudatos a párttaggá nevelő munka.
3. Növekedjen a KISZ alapszervezetek hatóköre, befolyása működési területükön.
4. Fokozottan kell törekedni a fiatalok közéleti érdeklődésének és aktivizálásának felkeltésére.
5. A KISZ-szervezetek tegyenek többet a közvélemény számára megbotráncoltató magatartást tanúsító fiatalok megváltoztatásáért, életmódjuk és magatartásuk elítéléséért, elszigetelésükért.

amelyből a szövetkezeti eredmény 32 006 mFt. Az elért eredmény alapján az egy főre eső átlagkereset 50 688 Ft volt. A termelőszövetkezet az igen kimagasló eredményt elért 1980. évi termelési értékét 1981. évi tervében túl akarja teljesíteni, alaptevékenységében 2⁰/₀-kal, össz termelési értékben 1⁰/₀-kal úgy, hogy a szövetkezeti bruttó jövedelem 1981. évre 55 024 mFt-ra van tervezve. A szövetkezet közgyűlésén elfogadtuk VI. ötéves tervünket, annak alapján 1985-ben:

őszi búzából	6 tonna/ha,
árú kukoricából	8,2 tonna/ha,
napraforgóból	2,7 tonna/ha,

terméseredményt akarunk elérni.

Az egy tehénre eső tejtermelést 5400 literre, árbevételet az 1980. évi tervezett 220 000 mFt-tal szemben 311 000 mFt-ra kívánjuk emelni és ennek alapján a szövetkezeti eredményt a jelenlegi 32 006 mFt-tal szemben terv szerint 1985-ben 41 800 mFt-ra kívánjuk emelni.

A közgyűlésen részt vett és felszólalásával segítette szövetkezetünk munkáját Csatári Béla elvtárs, a Megyei Pártbizottság titkára. A közgyűlés 5 évre ismét Gellai Imrét választotta elnöknek.

AZOKHOZ TARTOZOM

Azok közül való vagyok, kik reggelenként kiássák magukat a fátadság homokjából, a villamoslépcsőkön érzik az elkésett szél iramát s kezük között a rézfogantyú szelíd aranyának álmodja magát; azok közül való vagyok,

akiket átölelnek végtelen sokszor a lendítőkerek szoros körei, akik körül vigyázva kígyóznak halálos vezetőkek,

s szívüket minden pillanatban megütik, rángatják magasfeszültségű veszélyek; akik évtizedeken át élnek meztelen idegekkel

ott, ahol ólomlemezek védelme nélkül a finom műszerek is megbénulnak,

akiknek agya ott sajog, ragyog, világít, ketyeg védtelenül

a Röntgen-mezőkben,

ahol az órákat is félve lecsatolják.

Azokhoz tartozom, kik a napok felettünk átlengő csille-sorát

megettük barna gondjainkkal,

kiknek bal karja átkarol engem

s jobb keze biztatva megáld.

Öklükön pihen meg homlokom,

az ő fátadságuk visz haza,

ha botlok – lábukkal botladozom,

s ha igaza van,

az létük igaza.

(Váci Mihály verse)

HÍREK

A tavasz kezdetével megkezdődnek a munkálatok a ház körül. Kérjük a község lakosságát, hogy a tavaszi nagytakarítás során fordítsanak minél nagyobb gondot a vízelvezető árkok, átereszek rendbeszedésére, az utcák, közterületek tisztántartására és tisztítására.

A tavaszi ünnepségsorozatok igen komoly szervezési feladatokat igényelnek, ezért előzetesen közöljük néhány kiemelkedő községi ünnepség időpontját és helyét:

1981. március 20-án a Tanácsköztársaság kikiáltásának 62. évfordulója alkalmából fátylós felvonulással egybekötött koszorúzási ünnepséget rendezünk. Az ünnepség kezdete: 18.30.

1981. április 3-án felszabadulásunk 36. évfordulójáról falugyűlésen emlékezünk meg, a Művelődési Házban est: 18 órai kezdettel.

Május 1-én hagyományos felvonulást tartunk.

Kérjük, a község lakosságát, hogy az ünnepségeken minél nagyobb számban vegyenek részt.

A Gyomai Fa- és Építőipari Szövetkezet befejezett ötéves tervének teljesítéséről, a következő középtávú terv fontosabb célkitűzéseiről

(Kivonat a községi párt vb. dec. ülésére készült beszámolóból)

A Gyomai Fa- és Építőipari Szövetkezet jelenlegi nagyságrendje és belső szerkezete 1952-től 1969-ig több fúzió és diffúzió útján építőipari, vegyipari és faipari szövetkezetből alakult ki. 1969-től egységes önálló szövetkezetként funkcionál, de belső szerkezetében megőrizte és továbbfejlesztette a három termelési ágazat üzemi önállóságát.

Termelő ágazatai	létszám	1980. évi term. érték
Faipari üzem	120 fő	46 mill. Ft
Építőipar	90 fő	27 mill. Ft
Vasipar	36 fő	7 mill. Ft
Szállítás	28 fő	

A szövetkezet 1980. évi átlaglétszáma 304 fő, előállított termelési érték 80 mill. Ft, az elért nyereség 6 mill. Ft, a dolgozók átlagbérszínvonala 42 000,-Ft.

A szövetkezet fejlesztésének hosszútávú célkitűzése, hogy a két főtevékenységet, az építőipart és a bútorgyártást fejlessze, ennek megfelelően korszerű gépek és technológia beszerzését, és szakemberképzést tartalmazza a fejlesztési terv.

A fejlesztésekkel párhuzamosan a főtevékenységben és egyéb területeken egyaránt szélesíteni kell a termelési kooperációt.

Folyamatos feladat a termelési termékszerkezetét a fizetőképes piaci keresletben alakítani. Önálló ipari termékeink közül a tőkés exportra gyártott „szabadidős”, a kettős hasznosítású ülő-fekvő bútorokat és a korpus rendszerű szekrények, kiegészítő bútorok gyártását fejlesztettük.

A jövőben a jelenlegi termékeink mellé masszív, díszesebb megjelenésű kisbútorok gyártását tervezzük.

A felsorolt feladatok megvalósítása hosszútávú program, melynek végrehajtását a most befejezett ötéves tervben már megkezdjük, és folytatjuk a hatodik 5 éves terv időszakában.

Mint ismeretes 1976-1980. között: elsősorban világgazdasági kényszerből és átgondolt népgazdasági érdekből az állam árszabályozása és a vállalati, szövetkezeti ötéves terv készítésénél még nem is sejtettük, ezekkel nem számoltunk.

Az ötéves terv megvalósítása során 1976-1978. között a tervezett gazdasági mutatókat termelékenységben és gazdálkodásban évről évre túlteljesített a szövetkezet tagsága. 1978-80-

ban az egy főre eső termelési értéket is túlteljesítettük, de az egyre növekvő jövedelemelvonás miatt a tervezett nyereséget nem tudtuk teljesíteni. Az öt évre tervezett 42 mill. nyereségből 32 milliót realizáltunk. A realizált nyereség fedezetet biztosított a bérszínvonal 36%-os növeléséhez - ez a tervezettnél 5%-kal több - felvett hitelek törlesztéséhez, és a tervezettnél

kisebb mérvű (9 mill. Ft) beruházást valósítottunk meg.

Befejeztük a kétszintes szociális épületünket, melynek értéke 2 mill. Ft. A többi fejlesztést gépi beruházásban realizáltuk, elsősorban szállító és építőipari gépfejlesztésre került sor.

A kivitelező építőiparban gépláncot alakítottunk ki a földmunka, a betongyártás és bedolgozás elvégzésében, valamint a kisebb és nagyobb szerkezetek beszerelésére és elhelyezésére. A befejező munkák gyorsítása céljából kiegészítő, vakológép, habarccszivattyú beállítására került sor.

Az építőipar és a szállítási gépesítésével szövetkezetünk élőmunka hatékonyságát növeltük, biztosítani tudtuk, hogy az egyre csökkenő létszám ellenére az építőipari termelés évről évre nőtt, és egyre színvonalasabb létesítményeket építettünk fel.

Jelentősebb létesítmények Gyoma-Endrőd térségében, melyeket az elmúlt öt évben a szövetkezet építőipari dolgozói valósítottak meg: gyomai vasútállomás, gyomai 60 férőhelyes bölcsőde, ABC-áruház Gyoma-Endrőd Vízmű 500 m³-e; víztárolója és víztisztítója, Endrődön a November 7. lakótelepen 62 lakás, 12 tanterem + tornaterem iskola és az ENCI irodaházának felépítése.

Elkezdjük a mezőgazdasági iskolánál 4 tanterem bővítését, az ENCI részére tanműhely építését, valamint Gyoma-Endrőd között egy új lakótelep építését. A lakótelep közművesítését és mintegy 200 lakás megépítését és átadását tervezzük a VI. ötéves terv időszakára.

Ezzel gyakorlatilag a településpari összeépül. A feladat elvégzéséhez a befejező munkák további gépesítését,

a kooperáció szélesítését, a dolgozók munkakörülményeinek és szociális ellátásának javítását, a végzett munka szerinti differenciált bérezés nem könnyű feladatait kell elvégezni.

A faipari üzem gépi beruházásához a 4 millió Ft bankhitel rendelkezésre áll. A tőkés faipari importgépek behozatalára és beüzemelésére 1981. I. félévében kerül sor.

Beszerzésre kerül: Csapoló, csapfészekmaró, 4 fejes asztalos marógép, kontakt csiszológép, egy szárító berendezés és egy kés, fűrész, fűrész élzógép.

Az új gépek korszerűek, termelékenyek és jobb minőségű termék előállítására alkalmasak. Az ésszerű kooperációt a megyén belüli bútoripari szövetkezetekkel tovább kell fejlesztenünk, ezzel a termékgyártási lehetőségünk tovább bővül.

A fenti feltételek megteremtésével nő a bútorüzem exportképessége és versenyképessége a belföldi piacokon.

A szövetkezet vasipari üzeme nem törekszik kész termékek előállítására, hasznos kooperációt tartunk fent más ipari üzemekkel.

Kiemelkedő az együttműködés a szövetkezet és a Békés megyei Vegyipari Vállalat Gyomai Gyáregysége között. Megkötött és mindenkinek maradéktalanul betartott ötéves együttműködési szerződésünket követendő példaként ajánljuk.

Az elkezdett együttműködés folytatását és fejlesztését határoztuk el a következő öt évre is.

Szövetkezetünk belső önkormányzatát a közgyűlés a küldöttgyűlés által választott bizottságok, testületek végzik. A szövetkezeti mozgalomban kifejlesztett demokratikus fórumok jó alkalmak a dolgozók tájékoztatására, fontosabb kérdések eldöntésére.

Nagy hagyományai vannak szövetkezetünkben a szocialista brigádmozgalomnak: a 12 szocialista brigád között már aranykorszakos brigád is található.

Szövetkezetünk kollektíven és dolgozói egyénileg a legkülönbözőbb formában vesznek részt a településpari fejlesztésében. Az elvégzett társadalmi munka és a készpénz támogatás öt évi értéke meghaladta az 1,5 mill. Ft-ot.

A szövetkezet dolgozói közül sokan tanultak tovább a középiskolákban. Volt olyan év, amikor 38 fő, (a lét-

Könyvtár összefogással

1979. augusztus 20-án született. A keresztszülők (üzemek) közül bizonyára még sokan emlékeznek az utolsó időszak jónéhány serkentő injekciójára, amelyet hol a tanácselnök, hol a párttitkár adott be; pl.: az Építőipari KSz rakja újra a leomlott kaput, vagy a Körösi ÁG betonozzon, de gyorsan. Így kerültek elő a raktárból a hiánycikkek, így lett a tanács néhány szellemi munkásából pár napra fizikai dolgozó (kerítést festettek), így talált elfoglaltságot szabad szombatjára pl. Gonda József (műanyagpadlót ragasztott a könyvtárban). Emlékszem egy napra: a mennyezeten a TITÁSZ villanyszerelői dolgoztak, az ablakok fölött Fekete Elemér „lötte be” a függönytartókat, beljebb a Szolgáltató KSz szocialista brigádja jött padlót súrolni...

Nagyon szép lett a könyvtár. Elterjedt a híre: jöttek is, jönnek is látogatók mindenfelől, a tv is bemutatta. Eljöttek megnézni a már üzemelő könyvtárat azok közül is sokan, akik részt vettek az építkezésen: a tulajdonos szemével körülnéztek, elégedetten leültek, újságot lapozgattak, aztán elmentek. Az 1979. évi statisztikánk hüen tükrözi a sok látogatót. De az 1980-as számadatok azt bizonyítják, hogy ezek a munkások nem jöttek többször vissza, nem váltak a könyvtár rendszeres olvasóivá.

Pedig az új könyvtárról elmondható, hogy alkalmassá vált funkciójának betöltésére. A belépőt egy társalgó-

asztal, fotelok és a mögé elhelyezett folyóiratolvasó fogadja, ahol 92 féle folyóirat közül kedvére válogathat bárki. A tágas és világos olvasóterem rendezvények befogadására is alkalmas. Itt zajlanak az író-olvasó találkozók, a gyermekfoglalkozások, a szakköri gyűjtőmunka, itt írják meg a tanulók feladataikat, dolgozataikat, miközben használják az olvasóteremben elhelyezett gazdag kézikönyvtári anyagot. Mivel a foglalkozások nagy része délelőtt zajlik, délután biztosítani tudjuk a munkához szükséges csendet.

Egymástól jól elkülönített a felnőtt szak- és szépirodalmi részleg, az ifjúsági és zenei részleg. Ez utóbbi új szolgáltatás – a régi könyvtárban nem volt. Sajnos, a könyvtáratavásra felszerelt zenei berendezés nem vált be, most folyik az átalakítás: hangfalak, jó minőségű lemezjátszók, kazettás magnetofon beállításával válik korszerűvé a zenei részleg. Másfél év alatt 622 lemezt vásárolt a könyvtár. Az indulásnál csak prózai és komolyzenei lemezeink voltak. A meselemezeknek a nyitvatartási idő alatt folyamatosan volt hallgatósága – nem így a komolyzenei lemezeknek. 1981-től megkezdődött a könnyűzenei lemezek gyűjtését is. Ezzel és a kazettás magnetofon beállításával a választék szinte korlátlanul válik. Reméljük, ha újra beindul a zenei részleg, a felnőttek is igénylik majd a szolgáltatást, mi pedig folyamatosan bővítjük lemezválasztékunkat.

20%-kal kevesebb a munkás-olvasónk, mint 1979-ben (erre már utaltam a beszámolóim elején). 25%-kal kevesebb az ún. vezető beosztású olvasónk (úgy látszik, a fizikai dolgozók vezetői is csak az építkezés évében jöttek el a könyvtárba, 1980-ban már nem). 18%-kal kevesebb a szakmunkástanuló-olvasónk. Itt inkább arra hívom fel a figyelmet, hogy a két gyomai szakmunkásképző 347 tanuló-jából összesen 52 gyerek jár hozzánk, ez 15%! Ez az erősen nyugtalanító adat arra hívja fel a figyelmet, hogy igen sok még a tennivalónk a munkásművelődés terén. Viszont kitartóan járnak az általános iskolás olvasóink; ezek a gyerekek kölcsönöznek, kutatnak a kézikönyvtárban, használják a katalógust, játszanak, lemezt hallgatnak, újságot olvasnak – otthon érzik magukat. Jónéhány cigány gyerek pl. a napköziből 17 óra után rendszeresen hozzánk jön, s nagyon rendesek.

„Kicsit” félték a könyvtárosok, hogy – miután nem a központban épült az új könyvtár – lecsökken a forgalom, nem jönnek az iskolai csoportok.

A csoportos látogatások száma:
1978-ban: 38,
1979-ben: 58,
1980-ban 74. – Köszönet a pedagógusok jó szervező munkájáért.

A forgalom is folyamatosan növekszik:

1979-ben összes látogató: 19 204; összes kölcsönzött kötet: 50 332. 1980-ban összes látogató: 28 238; összes kölcsönzött kötet: 51 783.

Legnagyobb gondunk, hogy kevés a könyvtárosok száma. A felébresztett igények maximális kiszolgálását nem lehet abbahagyni, hiszen évekkel ezelőtt éppen ez az igénykeltés volt a célunk: csoportos látogatások, jó kapcsolat az üzemekkel, vetélkedők, rendezvények, könyvtárközi kölcsönzés stb. Félő, hogy lassan mégsem tudunk megfelelni az olvasók igényeinek, mert a belső szakmai munkára nem jut idő. Naprakészen rendben tartott katalógus és könyvek nélkül nem lehet könyvtárról beszélni, pedig a gyomai könyvtár félelmetesen közelít ehhez az állapothoz.

Raktár kellene, az udvart rendbe kell hozatni, központi fűtés kellene; az olajtűzelés érzékenyen érinti a mi költségvetésünket is. Bízunk benne, hogy ezek a problémák rövidesen megoldódnak.

(Hornok Lajosné)

Év	könyv	Dokumentum			Ft/lakos	dok/lakos
		hanglemez	folyóirat	összesen:		
1979	25 165	404	406	25 975	3,37	2,29
1980	26 863	622	460	27 945	9,62	2,47

A költségvetésben előirányzott összegben kívül igen jelentős támogatást kapott a könyvtár 1980-ban:

– megyei tanács: 100 000 Ft (könyvre, hanglemezre, felszerelésre)
– községi tanács: 15 000 Ft (könyvre).

Olvasók:

Év	Központ	Fiók	Össz.
1978	1200	566	1766
1979	1441	510	1951
1980	1385	399	1784

	1978	1979	1980-ekent:	
ipari munkás	204	186	148	38
mezőg. munkás	37	39	44	
vezetők	149	175	131	44
adminisztr.	47	32	46	
kisterm.	4	3	1	2
ált. isk. tan.	376	602	640	
középisk. t.	190	219	192	27
felsőokt. t.	26	25	33	
szakm. t.	64	64	52	12
nyugdíjas	70	65	68	
htb.	33	31	30	
összesen:	1200	1441	1385	

A Községi Könyvtár bejárata

A KISZ X. kongresszusára készülünk

A KISZ Központi Bizottsága a KISZ szervezeti szabályzata értelmében 1981. május 29-ére hívja össze a KISZ X. kongresszusát. A KISZ szervekre minden szinten a napi munkák mellett a kongresszusi felkészülés felelősségteljes feladatai hárulnak. Gyomán a KISZ Községi Bizottságának 11 fős testülete kidolgozta az alapszervezetek részére az intézkedési és felkészülési terveket, ezekhez a főbb feladatokat. Meghatározták, hogy a rendezvények politikai jellegét erősíteni kell, kidolgozták az instruktori rendszert, amely az összekötő szerepet hivatott betölteni a KISZ Bizottság és az alapszervezetek között – irányító és segítő szándékkal.

A KISZ KB kongresszusi levelét minél szélesebb körben ismertetni kell a fiatalokkal, összekapcsolva a helyi tapasztalatok megvitatásával. A felmerülő gondokat, javaslatokat, jelentéseket, amelyek túlnőnek a helyi megoldáson, javasolni kell a felsőbb szintű küldöttgyűlésekre is. Mivel a kongresszusi levél nemcsak az ifjúságnak szól, hanem mindannyiunknak, szükséges néhány, az ifjúságot érintő problémáról írni községünkben.

A dolgozók mintegy 40%-a fiatal. A VI. ötéves terv végrehajtásából

nagy részt kell vállalni ifjúságunknak. A cselekvő munka mellett nagyobb lehetőségeket kell biztosítani az alkotó képesség kibontakoztatására. A hagyományos munkaverseny-mozgalmak továbbfejlesztése mellett bátran kezdeményezzenek a fiatalok a helyi, gazdasági egység problémáinak a megoldásában. Segítsék az ésszerű munkakerő átcsoportosítást, álljanak ki annak jelentősége mellett, és segítő szándékkal mondjanak véleményt az ellentétes kezdeményezésekről.

Ne tűrjék közömbösen a hanyag, pontatlan munkát! Törekedni kell arra, hogy minden fiatal a képességének megfelelő munkakörben dolgozzon. Segíteni kell a pályakezdőket a munkahelyi kollektívába való beilleszkedésbe.

Törekedni kell a minél szélesebb szakmai és általános műveltség megszerzésére. Az ifjúsági szervezetnek állandóan figyelemmel kell kísérni a tanulási lehetőségek biztosítását és a fiatalok tanulmányi munkáját.

A lakás mint életszükséglet, a fiatalok többségénél jelentkezik. A magas költségekkel épülő többszintes lakóházak elég nehezen érhetők el szülői támogatás vagy vállalati kölcsön

nélkül. A magánereből történő építésnél hasonlóak a gondok. Ennek érdekében jobban kell élni az ifjúsági takarékberetét népszerűsítésével, ami a lakások vásárlásánál nagy előnyt jelent.

A fiatalok életkori rétegződése megosztja a szórakozási igényeket is. Szórakoztató egységeink nem teljesen elégítik ki a felmerülő igényeket. A kulturált szórakozás feltételeit a Művelődési Házban működő művészeti csoportok, vendégművészek biztosítják. A KISZ-alapszervezetek önálló kezdeményezéssel próbáljanak meg az igényeknek megfelelő programot biztosítani az ifjúságnak.

Úgy érezzük, hogy ezek a kérdések foglalkoztatják zömében ifjúságunkat községünkben. A taggyűléseken és más fórumokon elhangzott tapasztalatokat a községi küldöttgyűlésen a KISZ Bizottság összegzi és a szükséges felvetéseket, javaslatokat továbbítja a felsőbb küldöttgyűlésekre megvitatásra. Az elkövetkező időszak komoly, felelősségteljes feladatot ró a fiatalokra. Úgy érezzük, hogy minden garancia megvan a megfelelő helyállásra, a kongresszust előkészítő feladatok sikeres megvalósítására.

GYOMA NAGYKÖZSÉG 1981. ÉVI EGYSÉGES KÖZMŰVELŐDÉSI MUNKATERVE

Mielőtt röviden összefoglalnánk községünk közművelődési tevékenységét felvázoló, a feladatokat konkrétan megszabó tervét, szükségesnek tartjuk, hogy a terv lényegi elemeit jelentő fogalmakat megvilágítsuk. Az 1974. évi MSZMP KB határozata óta közművelődési tevékenységről beszélünk, amely felváltotta a kulturális forradalom kibontakozása óta a tömegkulturális nevelőtevékenységet jelölő népművelés fogalmát. Mi tette szükségessé e névváltozást? Ha a lényeg akarjuk kiemelni, akkor megállapíthatjuk: a korábbi „népművelés” szóhasználat arra a gyakorlatra utalt, hogy a népművelők hatnak a népre, mint passzív „befogadóra”. A közművelődés aktívabb formát jelent. Az ismeretek oda-vissza áramlanak, s nem csupán tudásmegszerzésről van szó, hanem az életmód szocialistává változtatásáról.

A másik lényegi elem az egységeség. Mit értünk egységes közművelődési szemléleten? Egy-egy negatív példa közös jellemzőjét kiemelve jobban megvilágíthatjuk jelentőségét. Például: ha egy vállalat vagy szervezet vezetője megtagadja a munkahelyi közművelődéstől az anyagi támogatást és személyében sem érdeklődik eziránt, mert nem termelési érdek, ő pedig a gazdálkodásért felelős... Más esetben egy településen egymás mellett dolgozik egy művelődési ház és iskola, de szinte tudomást sem vesznek egymásról.

Közös ezekben az esetekben az, hogy rosszul felismert, szűkös érdekből ki-ki figyelmen kívül hagyja a művelődés egészének összefüggését, a kulturális forradalom egységes célrendszerét. Emögött valahol az a fel fogás is meghúzódik, amelyik képtelen felismerni: minden kulturális cselekvés értelmét végső fokon az ember műveltségének gazdagodása, tudatuk szocialista fejlődése határozza meg. Szűk l-tökörű az a vezető, aki nem veszi észre, hogy a műveltebb ember jobban helyt tud állni a termelőmunkában is.

E témáról az 1974. évi MSZMP KB ülésének bevezető referátuma így szólt: „Egyik legfontosabb feladatunk most az, hogy kialakítsuk, illetve tovább alakítsuk a közművelődés egységes szemléletét és gyarapítsuk ennek társadalmi megbecsülését. Érvényesíteni kell az egységben látó dialektikus szemléletet a termelőmunká-

tól a szabadidő értelmes felhasználásáig, a tudományos és művészeti tevékenységtől a társadalmi szervezetek működéséig.”

E szemléleti egység ma még csak követelmény, melyet az elkövetkező évek szívós munkája során kell valóssá formálni. Ennek sikere a KB határozatának megfelelően: „A kulturális nevelőmunka legyen a pártmunka szerves része.”

E kis kitérő után foglaljuk össze röviden az éves közművelődési feladatok azon lényeges elemeit, amelyeknek megvalósítása további előrelépést jelentene a korábbi években elért eredmények mellett.

A terv első fejezete azon általános, átfogó feladatokat tartalmazza, amelyeket községünk jelenlegi foglalkozásszerkezeti, és intézményhálózati jellege feltételez. Így: „A munkásság számának növekedése azt az elvárást veti fel, hogy a munkásművelődés irányításában résztvevők hatékonyabban használják fel azokat a lehetőségeket, eszközöket, amelyek a munkásművelődésre biztosítottak.”

A várossá fejlesztés távlati megvalósításából ered a szolgáltatások területén foglalkoztatottak arányának növekedése. „A szolgáltatások területén dolgozók arányának növekedése a városiasodási folyamatban pozitív vonás. Gondként jelentkezik viszont a közművelődés kiterjesztésében. Ugyanis a szolgáltatásokban foglalkoztatottak jelentős hányada szétszóró telephelyeken kis létszámban vannak foglalkoztatva, közművelődési bizottság nem működik, így „hivatalból” nincs kapcsolat a közművelődési intézményekkel... A szétszóró telephelyeken kis létszámban foglalkoztatott, azonban községi szinten nagy létszámot jelentő dolgozók összefogása kiemelt feladat.”

Az első fejezet ezen feladatokon kívül célul tűzi ki a művelődési intézményeknek a helyi alapfeladatokon kívül a területi tevékenység ellátását, szervezését is. E fejezetben lettek rögzítve azok a főbb jogszabályok, irányelvek és állásfoglalások, amelyeket az éves munka során figyelembe kell venni.

A második fejezetben a konkrét kiemelt feladatok lettek meghatározva. Ezek a közművelődési intézményeink jelenlegi tárgyi és személyi feltételére alapozva kerültek meghatározásra.

Kiemelt feladatok:

- Hatékonyan kell építeni a helyi sajátosságokra, lehetőségekre, az anyagi és szellemi erőkre.
- A művelődési intézmények együttműködését általános gyakorlatá tta kell tenni.
- Továbbra is kiemelt feladatként kell kezelni a munkásművelődést. A munkásság és termelőszövetkezeti parasztság művelődési, képzési, nevelési formáinak fokozott megteremtését a munkahelyeken.
- Differenciáltan kell biztosítani a nők és az öregek művelődési lehetőségeit.

A harmadik fejezetben a konkrét részletes feladatok kerültek meghatározásra nevelési területenként a cél pontos megjelölésével, a cél megvalósítását szolgáló formákkal, a határidők és a felelősök megjelölésével.

Világnevelési és politikai nevelés terén célunk:

- Az ifjúság marxista-leninista szellemű neveléséhez segítségnyújtása a közművelődés eszközeivel. Hozzájárulás az iskolában tanult ismeretek önképzéssel való bővítéséhez, az ifjúság közéletiségre nevelése.
- A felnőtt lakosság tudományos alapokon álló politikai, ideológiai továbbképzése, a szocialista munkaerőkölcs, tulajdonosi tudat elmélyítése, a köz- és saját ügyekben való eligazodás elősegítése és az ehhez szükséges kifejezőkészség, megfogalmazni tudás, fellépés formálása (különösen a szocialista brigádoknál) a saját jogok és kötelességek ismertetése.

E feladatok természetesen nem csupán egy évre érvényesek. Folyamatos, tudatos munkát igényel s különös gondot kell fordítani megvalósításukra.

- A szocialista és üzemi demokrácia érvényesítése érdekében a döntésre váró közösségi problémák ismertetése, a beleszólás és részvétel lehetőségének biztosítása, az ehhez szükséges vita kultúrájának megteremtése, valamint a munkahely és a településsel kapcsolatos ismeretek terjesztése.

A napokban folynak a tanácsotgi beszámolók, melynek keretében a lakosság állást foglal Gyoma és Endrőd egyesítésének kérdéséről, a további feladatokról. A szövetkezetekben is

tagértekezleteken döntöttek a soron következő feladatokról. Ezen tanácskozások tartalmassága vagy formalitása, érdemi döntései vagy szócséplései sokban függenek a fentebb vázolt célkitűzések megvalósításától.

A termelést segítő és a szakmai műveltségi szint emelését elősegítő tevékenység:

Az MSZMP XII. Kongresszusán megjelölt gazdaságpolitikai célkitűzések egyik lényeges eleme a hatékonyság és minőség követelményének biztosítása. Ezek megvalósítására azonban csak jól képzett, önmaguk szüntelen megújítására, továbbképzésére tudatosan törekvő szakemberek képesek:

Ezért cél:

- A fiatal szakmunkások szakmai továbbképzésének biztosítása, a szakmunka színvonalának növelésén keresztül, a gazdasági hatékonysághoz hozzájárulás, a szocialista munkaverseny mennyiségi és minőségi színvonalának fejlesztése.

Továbbá:

- Az általános iskola végzős tanuló pályaválasztásának elősegítése, a szakmunkák népszerűsítése.

Művészeti nevelés:

Ezen a nevelési területen több összetett feladatot kell érvényesíteni, amelyen keresztül az emberek sokoldalú fejlődését biztosíthatjuk. Olyan embereket nevelhetünk, akik önállóan képesek befogadni, szelektálni a különböző objektív információkat (konkrét tudattartalmakat hordozó, ezeket kifejező, ember alkotta „tárgyakat”) és önmaga is továbbadja, sőt módosítja, fejleszti, esetleg bővíti azokat.

Ezért cél:

- A színházkultúra értékeinek népszerűsítése... Az irodalmi műveltség elmélyítése.
- Az általános és szakmai tájékozódás iránti igények felkeltése, az olvasási kultúra terjesztése.
- A képzőművészeti alkotások vizuális élményt adó, történelmünket, életünket visszatükröző; kifejezőeszközeiben valóságfeltáró, állásfoglaló műveinek széleskörű, rendszeres megismertetése.
- Az amatőr művészeti mozgalom fejlesztése.
- Az ifjúság és felnőtt lakosság zenei nevelése... stb.

I.

A szabadidő helyes felhasználását segítő formák:

A szórakozásnak fontos funkciója, hogy szolgálja a kikapcsolódási, pihenési és művelődési igények kielégítését. A szórakozás szocialista felfogása szerint senkitől sem kívánható meg, hogy csak tanulással, szellemi erőt igénybe vevő, sok energiát lekötő kulturálódással töltse szabad idejét. Azonban csöppet sem közömbös, hogy mi a tartalma a szórakozásnak.

Igy:

- A szabadidő hasznos, tartalmas felhasználásánál a különböző formák közötti helyes arányt kell megteremteni, melyben a szórakozás passzív formáját jelentő nagytermi rendezvények mellett kiemelt szerepet kapnak a kisközösségek aktív, cselekvő, sokszínű alkalmat nyújtó formái.

E rövid áttekintésben nem törekedünk a teljességre, hiszen csak a lényeges célokat emeltük ki. A röviden ismertetett célok megvalósítását tartjuk elsődlegesnek, melyeknek érvényesülésével továbbléphetünk az önművelés általánossá tételében, a kulturális értékek valódi demokratizálásában.

II.

E témakörön belül kicsit bővebben kell foglalkozni az amatőr művészeti mozgalom általános helyzetével, fejlesztésével.

Az amatőrök jelentős hányada főként fiatalokból áll, szabadidejük nagy részét áldozzák a művészeti munkára; a nagy többség a közösségi művelődés felé vonzódik, s a művészet segítségével nemcsak saját magát fejezi ki, hanem társadalmi problémákat is megfogalmaz, a megoldás lehetőségeit kutatja.

Az amatőr művészeti mozgalom egyrészt a művészeti tevékenységben való tevékeny részvétel, a művészettel való bizonyos fokú alkotó kapcsolat lehetőségét nyújtja.

Másrészről az a funkció, amelyet a szocialista nevelésben, a közösségi nevelésben, a politikai nevelésben betölt.

Az amatőr művészeti mozgalom társadalmi jelentőségét a haladó politikai eszmékkel és mozgalmakkal való hagyományos kapcsolata is meghatározza – különösen szoros ez a kapcsolat az ifjúsági mozgalommal –, ezáltal tölti be szerepét a politikai nevelésben.

Ennek jó példája a művelődési ház kiscsoportjainak közelmúltban alakult KISZ alapszervezete, valamint az alapszervezet és az intézmény irányítása alatt működő művészeti klub.

Röviden összefoglalva a következőket állapíthatjuk meg:

1. A további fejlődés legfontosabb feltétele a folyamatosság, azaz a régi eredmények és az új törekvések egyensúlyának fenntartása.
2. Az eszmei- tartalmi irányítás nem állhat meg a hivatali és fenntartó szerveknél. Ki kell terjednie a csoportok, együttesek vezetőire, tagjaira és a közönségre is. A vezetők munkájában a képzés, a továbbképzés, kiadványok, műsor-ellátás, minősítések, fesztiválok, szakmai viták stb. játszik a legnagyobb szerepet. Ezek rendje kialakult, a fenntartó intézménynek ezek megvalósulását biztosítani és szorgalmaznia kell. Sajátos feladatként jelentkezik a mozgalom tagságának tájékoztatása és eszmei irányítása. Ezt a feladatot a KISZ-szervezetnek, más társadalmi és tömegszervezeteknek, valamint a fenntartó művelődési otthon munkájának fontos részévé kell tenni. Ennek eszközei – a megfelelően előkészített színvonalas rendezvények mellett – elsősorban a tömegkommunikáció. Fontos kérdés még, hogy a tanácsi irányító szervek munkájában döntő fontosságú legyen a gyakorlati, szervezeti ügyek mellett az elvi kérdésekkel való foglalkozás. A mozgalom fejlesztésének azt a gyakorlatot kell követnie, amely egyszerre igyekszik fejleszteni az él-sportot, a középmezőnyt és a leg-szélesebb mozgalmat is.
3. Szervezetileg különös gondot kell fordítani a munkásfiatalok bevonására. Ezért a működtető intézmény alakítson ki szorosabb kapcsolatot a szakmunkásképző iskolákkal az amatőr csoportok tömegbázisának biztosítására. A fenntartó szervezetek a szerződésben vállalt pénzügyi támogatáson túlmenően tegyék lehetővé fiataljaink amatőr művészeti tevékenységének zavartalan biztosítását.
4. Az amatőr mozgalomnak a művészetre való nevelés, a művészeti nevelés útján végzett közművelődés a legfontosabb funkciója, nem pedig – öncélként – a művészi produkció. E funkcióját azonban csak akkor tudja ellátni, ha egyben művészi értéket is teremt.

Látogatóban Honti Antalnál

A Vorosilov utcai ház első pillantásra elárulja, hogy gazdája rendhagyó ember. Az „előszoba” szerepét az új műhelygaléria tölti be. A lakásbelső meghökkentően egyéni, érződik benne a gazda különleges ízlése.

Kívül-belül szinte minden a gazda kezemunkája.

A nappaliban körben a mennyezetig könyvek. A gazda legjobb barátai. A könyvek egyhangúságát egy-egy kép – a gyerekek munkája –, rézdomborítás, vagy dísz tárgy töri meg.

Ez a ház Honti Antal minden vagyona. Na és a három gyerek: Laci, Kati, Judit, akik mindhárman az anyatejjel szívták magukba a művészetet. A gyermekek úgy választottak párt maguknak, hogy mindegyik beleillik a családi képbe: így jelenleg az apával együtt hat művész van a családban.

Egyszerre teszem fel Honti Antalnak a kérdéseket:

- Hogy kezdődött?
- Hogy folytatódott?
- Kitől tanult?
- Ki a művészi eszményképe?
- Mik a vágyai, elképzelései?

1921. szeptember 17-én születtem Gyomán, régi kereskedő családban. Elemi és polgári iskolában –, bár elég jól tanultam –, rajzból nem voltam az elsők között, sőt majdnem a bukás szélén álltam. Kézügyességem volt, szerettem fűrni, faragni, de művészi pályára gondolni sem mertem. Mint sok más gyerek, én is verseket írtam, sőt novellát is. Nagyon érdekelt a beszed, a szép magyar beszéd. A békéscsabai Felsőkereskedelmi iskolába kerültem. Engem azonban nem vonzott az akkori kereskedő pálya, nem tartottam magam elég ügyesnek vagy ügyeskedőnek, túl „élhetetlen” voltam. Az iskola után jött a katonaság. Szerencsére a frontra nem kerültem, kórházban teljesítettem szolgálatot. A kórházzal együtt nyugatra telepítettek. Majd jött a hadifogság. A hadifogságban ismerkedtem meg Meilinger Dezső festőművésszel, a Miskolci Művésztelep vezetőjével, Homokai József festő- és szobrászművésszel, az Iparirajz Iskola tanárával, Bodrogi Félix filmoperatőrrel. Mozgalmas életet éltünk a fogolytáborban: például Bodrogi rendezésében előadtuk az „Ember tragédiája” paródiáját. Én ott kezdtem el kartonpapírból domborműveket készíteni.

Hazatérve – mint volt tisztet – nem fogadtak tárt karokkal, de valószínűleg Halász bácsinak köszönhető, aki

egy lágerből szökött gyomai zsidó ember volt és még a hitleri uralom idején Németországban kórházba menttem, hogy nem zaklattak, de állást sem kaptam. Már volt egy gyerekünk – Laci – meg kellett élni.

Éltem, ahogy tudtam: falvédőket terveztem, iskolatáskákat, tolltartókat, játékokat csináltam, amiket mesefigurákkal díszítettem. Majd kapcsolatot találtam a mezőtúri fazekasokkal, akiknek mintákat terveztem.

Az ötvenes évek elején Békéscsabán a MESZÖV-nél egy dekoratőr csoport alakult, amelynek én is tagja lettem. Felfigyeltek rám. Ekkor dolgoztam az ENCI-nek is: faliújságokat terveztem, amelyekkel a cég mindig első lett a versenyeken. 1953 után váltakozva hol az endrődi, hol a gyomai FMSZ alkalmazott grafikusként. Közben festegettem. Hogy? Autodidakta módon: sok szakkönyvet olvastam, kiállításokra jártam, képeztem magam, de senkit nem utánoztam és nem utánzok. Művészi eszményképem és hitvallásom a „Bauhaus”-ban testesül meg, olyanfajta irányzat ez, amely nemcsak festészet, szobrászat, építészet stb., hanem komplex művészet. Korunkban a képzőművészet klasszikus értelemben elvesztette funkcióját. Csak annak a művészetnek van létjogosultsága, amely az emberrel, mint a valóság egy részével foglalkozik. Én azt vallom, nem szentségtörés, ha egy festő széket farag, vagy rezet domborít. Szerintem mindig az egészről kell kiindulni, az az alap, amelyre a részleteket fel lehet építeni. Sajnos ezt sokszor sokan nem veszik figyelembe. Hogy milyen ember vagyok? Magányos farkas vagyok. Környezetem tudomásul veszi, hogy élek, de még ma is kissé „partizánnak” érzem magam.

Soha nem törtettem, nem hajhásztam a sikert, de ha jött, örültem neki. Egész életemben legalitásra vágytam, a tisztességes megélhetésre. Úgy érzem, gyermekeim is jó úton vannak. Azon az úton mennek, amelyen elindítottam őket.

Hogy mit csináltam eddig? Belső berendezéseim, dekorációim, rézdomborításaim, képeim láthatók a gyomai, endrődi, mezőgyáni, mezőtúri, orosházi, szegedi, bátaszéki és sok más város üzlétében, éttermében, irodáiban, reprezentatív helyiségében.

Jelenleg a nagylaposi „Birka csárda” és a mezőberényi Takarékszövetkezet berendezésén dolgozom. Kevés a szabadidőm.

A műhelygaléria – úgy tudom – egyedülálló az országban. Szeretném hangsúlyozni, hogy a rendezvények nem zártkörűek, mindenkit szeretettel várok és látok. Ízzig-vérig gyomainak tartom magam. Szeretném, ha Gyoma minél szebb és gazdagabb lenne. Szeretném, ha minél többet megőriznénk abból, ami gyomai, ami szép. Ehhez szeretnék hozzájárulni, valamit hozzátenni.

Mit szeretnék, mi a vágyam? Talán csak egyet... Szeretném, ha szerény házam, a Vorosilov utca 19., a „Műhelygaléria” akkor is megmaradna, ilyenek maradna meg, ha én már megszünök lenni.

Úgy legyen!

Fekete Antal

100 éve született: BARTÓK BÉLA

1881. március 25-én született Nagyszentmiklóson. Első zongoraleckéit édesanyjától kapta, majd amikor Pozsonyba költöztek, 15 éves koráig Erkel Lászlónál folytatta zenei tanulmányait. A középiskola elvégzése után a Zeneművészeti Főiskolára iratkozott be, ahol zongorát Thomán Istvánnál, zeneszerzést Koesler Jánosnál tanult.

Zongoraművészként óriási sikert aratott Európa koncerttermeiben, muzsikája azonban hosszú ideig meg nem értéssel találkozott, mivel szembe fordult az addig uralkodó zenei irányzatokkal.

Bartók Béla felbecsülhetetlen értékű tudományos munkát végzett a magyar népi dallamok, illetve parasztdalok feltárásával, mint zseniális zeneszerző pedig ezeknek a műzene kereteibe történt átültetésével.

Kérlelhetetlensége, gerince, jelleme, valamint muzsikájának elementáris ereje végül is áttörte a vele ellenséges körök állásfoglalásait. A fasizmus elől az USA-ba emigrált, s ott is halt meg, 1945. szeptember 26-án New Yorkban.

Bartók Béla korai szerzeményeiben a nemzeti romantika stílusához csatlakozott, e művét azonban később megtagadta. Középső alkotókorszakának termékei egy lázasan lüktető, elientmondásokkal telt kor eszméivel harcoló lánglelkű géniusz titáni küzdelmét tükrözik. Végül a szélsőségek egymásnak feszülő harcából kivezető útra rálépve, megteremtette utolsó al-

kötésainak klasszikusan leszűródött stílusát.

Bartók egyetlen operája (A kékszakállú herceg vára) 1911-ben márciustól szeptemberig, rövid néhány hónap alatt készült el a Lipótvárosi Kaszinó pályázatára, amelynek zsűrije előadhatatlannak minősítette.

„A kékszakállú herceg vára” csak két évvel később, 1918. május 24-én kerülhetett először az Operaházban bemutatásra. Az opera bámulatosan sokrétű szín-, hangzás- és érzésskálán végigviharzó zenéje a lélekelemzés átható éles fényével hasít a szimbolikus történet legrejtettebb zugaiba. Monumentális hangzásoképek egyre emelkedő feszültsége pattantja le sorban egymás után a zárat a lélek mélyén őrzött titokról. Azokon a helyeken, ahol a mondanivaló érzelmi hőfoka sűrűsödik, a magyar népdal világából merít ihletet, anélkül, hogy hang szerint idézne népdalt.

Bartók művei napjainkban is felcsendülnek a világ szinte valamennyi színpadán. A világ legnagyobb karmesterei, mint például Arturo Toscanini, Herbert von Karaján, Leonard Bernstein, Dohnányi Ernő stb. már Bartók életében a világ leghíresebb zenekaraival szólaltatták meg műveit. Bartók zeneszerzői munkássága letisztult internacionalizmusának tükröz: zenéjével, cikkeivel, pedagógiai munkásságával azt hirdette, hogy a népek, különösen a szomszéd népek egymásra utaltak és testvérként kell egymás mellett élniük. Tisztelte, szerette és gyűjtötte a szomszéd népek zenéjét: is, így tette világszerte ismertté például a román népzene. A román és szlovák népzenei kutatás ma is az ő általa megkezdett úton halad.

Honti Antal lakásának bejárata

A művész lakása belülről

Hírek – események

Községünk mezőgazdasági üzemeiben megkezdődtek a zárszámadó közgyűlések. Elsőként a Viharsarok HTSZ adott számot munkájáról. Az 1980-as év nehézségei ellenére sikeres évet zárt a szövetkezet. Munkájuk eredményeként 12 226 millió Ft nyereséggel zártak. Az elért eredményekhez gratulálunk, további munkájukhoz jó erőt, egészséget kívánunk.

Községünkben megkezdődtek a tanácstagok beszámolóinak. Kérjük a község lakosságát, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt a beszámolókon, véleményükkel, javaslataikkal segítsék a tanácstag munkáját.

A Nagyközségi Tanács a következő években is foglalkozik az „Egy na-

Hírek – események

pot az iskoláért” mozgalommal. Az ezen a címen befolyt összeget 1980. január 1-től a tornaterem építésére tartalékolja. Az 1980-as évben 730 000 Ft lett áthelyezve a tartalékalapra.

A Nagyközségi Tanács 1981. évi költségvetési és fejlesztési tervét a február 19-i ülésén vitatta meg és fogadta el.

A tanács fejlesztésként tervezi:

- egy 25 férőhelyes óvoda napközis csoportot,
- egy általános iskolai tanulócsoporthoz,
- egy általános iskolai napközis csoportot.

A kulturális ágazatban a fejlesztésen kívül a Tanács biztosítja 416 óvodai

Hírek – események

napközis gyerek ellátását, 45 általános iskolai tanulócsoporthoz működését, 14 iskolai napköziscsoport ellátását. A napközis konyhában általában 900 gyerek részére biztosít ellátást.

A tanács az alap terhére fürdőmedencék felújítására 333 000 Ft-ot biztosít az 1981. évben.

1981-ben a társadalmi munka értékét a korábbi évek tapasztalata alapján 1 500 000 Ft értékkel tervezi a tanács. Kérjük, hogy a lakosság eddigi jó hozzáállásával segítse a terv teljesítését.

A nagyközségi Tanács összességében az 1981. évi költségvetését 33 403 000 Ft bevétellel és 33 403 000 Ft kiadással hagyta jóvá.

SPORT

Községünk Sportegyesülete a Spartacus TK 1981. február 20-án tartotta közgyűlését. Juhász János elvtárs megnyitójában köszöntötte a megjelent vendégeket, a község párt és állami vezetőit, valamint a megjelent tagságot, sportbarátokat.

Felkérte Fekete Elemért a sportkör elnökét, az elmúlt 5 év munkájáról szóló beszámolójának megtartására.

Érdemes idéznünk a beszámoló fontos részeit, amely a kialakult helyzet átfogó értékeléséből indult ki, amikor hangsúlyozta: az elmúlt évekre visszatekintve megállapítható a párt és állami szervekkel kapcsolatunk jelentősen javult. Szakosztályaink – különösen 1980-ra vonatkoztatva – megerősödtek. Az „Edzett Ifjúságért” mozgalom kialakult, a tömegsport részben az egyesület irányításával szintén megerősödött.

Az egyesület anyagi biztonsága javult. A szállítási problémák megszűntek. – A bázis-szervekkel a kapcsolataink stabilizálódtak. Jelentős létszámmal „Baráti kör” alakult, és irányításuk mellett jól kialakított több helységről álló pinceklubbal rendelkezünk. A létesítmények állapota ugyan javult az elmúlt évek során, de 1979/80-ban a területen is visszaesés tapasztalható.

Egyesületünk életéről beszámoló formájában adtunk tájékoztatást 1978 szeptemberében, a Nagyközségi Tanács V. B.-nek. 1979. augusztusában a Párt V. B.-nek. Mindkét bizottság munkánkat megköszönte, és jónak ítélte Öszintén bírálva, tanácsokkal láttak el bennünket, és biztosítottak további segítségükről.

A Nagyközségi Tanács 1979. december 20-i ülésén számolt be egy erre a célra létrehozott bizottság a Gyoma nagyközségben folyó testnevelés és sporttevékenységéről. Írásos anyagunkat az ülés elfogadta azzal a fontos határozati javaslattal, hogy az „Egy nap az iskoláért” mozgalomból befolyó összeget (tornaterem építésére) 1980. január 1-től meghatározatlan ideig zárolni és tartalékolni kell.

Az első év eredménye: 730 000 Ft. Összességében megállapítható, hogy az egyesület vezetése – jóllehet szerény keretek között – de biztosítani tudta a sportoláshoz szükséges feltételeket.

Ezek után az előadó részletesen elemezte a verseny-szakosztályok tevékenységét, és a tömegsport helyzetét. Néhány lényeges gondolatát kicemelve.

Röplabda

Éveken keresztül a sportkör legeredményesebb szakosztálya volt, a csapat évről évre az NB II. élmezőnyéhez tartozott. A szakosztály több NB I-es játékost nevelt. Később az utánpótlás elhanyagolása következtében a meggyengült szakosztály-vezetés nem tudta szinten tartani a szakosztályt. Az 1977. évi bajnokságtól visszaléptünk. Ez mégsem jelentette a végét, mert Bátor Gyuláné és Szetteli Béla lelkes munkája nyomán serdülő kislányokkal újra indították a szakosztályt.

A visszatért Szmolnik Lajos edző és Pelesz Béla ügyintéző kiemelkedő munkájával a szakosztály eredményes évet zárt. A felnőtt női-csapat az NB II-be került. A feljebb kerülés jogát a következő játékosok harcolták ki: Diós Edit, Arany Béláné, Szarka Judit, Aranyos Mária, Szmola Éva, Kovács Ilona, Nagy Zsuzsa, Nagy Katalin, Beinschróth Ilona, Papp Éva, Jenai Gyöngyi, Hornok Mária.

Az NB II-es csapat kialakításában nagy szerepet kapott a Budapesten megrendezett teremtorna, amin csapatunk is részt vett jó eredménnyel. A mérkőzések igen jól szolgálták mindazokat az elképzeléseket, amit az edző szükségesnek tart az eredményes helytállás érdekében az NB. II mérkőzésein. Az 1981. tavaszi idényében átszervezés miatt csak félfordulós bajnokságot irt ki a szövetség. A félfordulós bajnokságban sem feljutó, sem kieső nem lesz. Ez a tény is lehetőséget ad a további csapat-építésre.

Az ifjúsági csapat szintén jó eredménnyel zárta az évet, megyei első helyezést ért el. A serdülő-csapat pedig Bátor Gyuláné vezetésével a megyei bajnokság II. helyét érték el.

Labdarúgás

Az előadó beszédéből érdemes kiemelni a jelenlegi helyzet értékelését, miszerint az 1980 81. évi bajnokságot erősen megfiatalodott, és átformált csapattal kezdtük, annak ellenére, hogy lényegében a korábbi csapatból senki sem vonult vissza, senki sem távozott. Az új összetételű csapat sajnos nem hozta meg azt a számszerű eredményt, amit vártunk. Most végcredményben a szakosztály vezetőségnek a döntését, illetve állásfoglalását három dolog befolyásolja elsősorban:

1. Elméleti lehetőség az első öt csapat között végezni.
2. Saját és a többi csapat reális lehetőségeinek felmérése.
3. A játékosgárda tehetsége, felkészültsége, akarata, szelleme, csapatépítésben elért eredmények.

Ezek után mit lehet célul tűzni, csupán azt, hogy a gárda minden mérkőzést meg akar nyerni, erre készül, sportszerűen fog küzdeni, nagyon lényeges lehet az első mérkőzések alakulása, s tekintettel arra, hogy a csapatok ereje megközelítően egyenlő sok minden bekövetkezhet.

Kézilabda

1975-ben férfi kézilabda csapatunk kiesett a megyei első osztályú bajnokságból, ennek oka részben a megfelelő edző hiánya, részben az utánpótlás-nevelés elhanyagolása volt. 1977-ben mindent kezdtünk előlről. Az eltelte három év alatt az első osztályba való feljutás volt a cél. Nem sikerült. Végül a rendszeres, kitartó munka azt eredményezte, hogy 1980-ban a csapat a megyei II. osztályban a második helyen végzett.

Ez az első osztályba való felkerülést jelentette.

Tömegsport

Az előadó hangsúlyozta a jelentős eredményeket, amelyek közül kiemelkednek a községi KISZ szervezettel közösen megrendezett tömegsport rendezvények. Ilyenek voltak 1978 79-ben motoros-ügyességi verseny 3 alkalommal 60 fővel „Dolgozó fiatalok Spartakiádja” 1978 79 80-ban atlétikai és labdajátékokban 5 alkalommal 700 fővel, Gyoma kupa lövészverseny 6 alkalommal 900 résztvevővel lett megrendezve. Itt kell megemlíteni, hogy elsősorban a tömegsportban résztvevők segítették legjobban a sport irányos társadalmi munkák végzését, valamint a szocialista brigádokkal karöltve jelentős társadalmi munkát végeztek az elmúlt években. Értéke eléri a 150 000 Ft-ot.

Az előadó beszámolóját a jövő feladataival zárta, amelyben szükségesnek tartotta további szakosztályok (atlétika, evezés, úszás, asztalitenisz) létrehozását, valamint a tömegsport fokozottabb szervezésére, kiszélesítésére hívta fel a figyelmet, miszerint ez az alapja a minőségi sportnak és az egészségnek.

Befejező mondatában a kapcsolatok javítását emelte ki Gyoma egyetemes sportja érdekében.

A KÖZMŰVELŐDÉSI VETÉLKEDŐ MUNKAHELYI DÖNTŐI ELÉ

Az új gazdaságirányítási rendszer bevezetése, a tudományos technikai forradalom, a termelő munka intenzívebbé tételének igénye megköveteli a társadalmi és termelési igényeknek megfelelő tudó, ahhoz fokozatosan alakuló az új feladatokat értő kezdeményező, sokoldalúan képzett munkás személyiségének kialakítását. Ezért is kapott a közművelődési munkán belül különös hangsúlyt a munkásművelődés. Szilárd ideológiai alapot az MSZMP KB 1974. márciusi határozata biztosít, a jogi kereteket pedig az 1976. évi V., az ún. Közművelődési Törvény adja meg.

Az így körvonalazott társadalmi igényeknek a közművelődési intézményhálózat igyekezett megfelelni és a legcélravezetőbb formákat megkeresni. Így pl. Hajdú-Bihar megyében a „Korunk Valósága” c. mozgalom megelőzte a fent említett irányelveket. Ez idő tájt hirdették meg megyénkben hazánk felszabadulása 30. évfordulója tiszteletére a Felszabadulási Vetélkedőt, ennek sikerén felbuzdulva indították útjára az immár 5 éve tartó Közművelődési Vetélkedő Békés megyei munkásbrigádok részére c. vetélkedőrendszert. Mint minden új forma ez sem indult zökkenőmentesen. A „hogyan?” és a „mit és mennyit?” többször átalakult, hogy a célnak minél jobban megfeleljen. Ez az oka, hogy időközben új témakörök kapcsolódtak be, egyesek eltűntek vagy átalakultak. A felkészülés és a versenyzés sem olyan formában történik, mint az hajdan elindult. A mozgalom meghirdetői és szervezői minden lehetséges eszközt igyekeztek és igyekeznek a felkészülés érdekében felsorakoztatni. Ha őszinték akarunk lenni, akkor bevalljuk, hogy néha túl sokat is – és így az nem buzdító, segítő, hanem az anyag mennyiségét tekintve riasztóvá vált. Ilyen volt pl. az 1979-80-as mozgalmi év, amikor feladatlap és bibliográfia egymást érte. Ez évben itt már közelebb állunk a realitásokhoz, mint az korábban volt. Mint szervezett segítségadást meg kell említeni a televízió kiemelt műsorait, a Jókai Színházat – megjegyezve, hogy nem állt mindig a helyzet magaslatán, az Élet és Tudomány c. folyóiratot a Világunk c. témakörben. Más településekről nincs adatom, így arról nem nyilváníthatok véleményt, de Gyomán a helyi mozi az évek során teljes értékű partnerré vált a felkészítő munkában. Nélkülözhetetlen ebben a mozgalomban a Községi Könyvtár tevékenysége, amelynek

munkatársai irodalom előkészítés, előadás tartás, brigád patronálás, zsűrizés formájában segítettek munkánkat. Számukra ez enyhe kellemetlenséget is okozott. Ugyanis amíg a felkészülési szakaszban is lehetett pontokat szerezni – azzal is, hogy valaki beiratkozott, könyvtári tag volt, a benevezett brigádok tagjai tucatjával jelentek meg a könyvtárban. Még kölcsönöztek is. Nem valószínű azonban, hogy ami könyvet hazavittek el is olvasták. Bizonyítja ezt az – és ma ezért kell a könyvtáros kollégáknak magyarázkodniuk –, hogy amikor az ilyen pontszerzési lehetőség megszűnt, a kampányszerűen beiratkozott „olvasók” – eltekintve a tiszteletet érdemlő kivételtől – messze elkerültek a könyvtárat. Tehát ez a forma mint az olvasóvá nevelés egyik lehetséges eszköze, itt nem vált be. Partner a felkészítésben – az utóbbi két évben egyre egyértelműbben – a helyi TIT szervezet. A sikeres felkészülés érdekében – jellemezze ez a jelenlegi együttműködés mélységét – egy-egy téma megtartására az általunk kért előadók jelölik ki. A saját munkánk – a Kátona József Művelődési Ház munkájának megítélése, értékelése nem lehet feladatunk. Mások által megfelelő helyen és időben erre már eddig is sor került Bizuk benne, hogy a jövőben sem lesz másképp. Ezt a mozgalmat kezdettől fogva komolyan vesszük és szívügyünknek tekintjük.

A fentebb említett segítségi formák mellett – ez más településen is így van – feladatunk volt és ma is az, hogy községen – illetve 1981. januárjától hálózaton-belül segítsük, koordináljuk a szervezést és a felkészítést, a munkahelyi döntők lebonyolítását a zsűri tagok felkérését – egyszerűen a teljes vetélkedő rendszer.

Lényeges volt és ma is az, hogy a központilag biztosított felkészülési formákat vegyék igénybe, éljenek is vele. A Művelődési Házban működő szocialista brigádok klubja egy idő óta szintén kizárólag csak a vetélkedőre való felkészítéssel foglalkozik.

Kitűnő partnereket találtunk a különböző munkahelyeken a munkahelyi vezetőkben, az ott működő MSZMP alapszervezetben, a munkahelyi művelődési bizottságokban és a szakszervezetben. Példaként hadd említssem meg a Győzelem MGTSZ-t, a Körösi Állami Gazdaságot, a Háziipari Szövetkezetet, a Sütőipari Vállalatot stb.

Ezeket a helyeket már megértették, hogy a „kiművelt emberfők”-re a ter-

melés hatékonysága szempontjából is szükség van. Gárdonyi Géza mondta az olvasással kapcsolatban, hogy „A könyvekre kiadott pénz látszólag eldobott pénz, olyan mint a vetőmag.” A művelődésre felhasznált idő üzenetében belül vagy kívül látszólag szintén ilyen eldobott idő. Tudjuk, nem az. A holnap feladataira ma kell felkészülni. Ahol ezt nem látják – csak a pillanatnyi termelési célokat látják – azokat a munkahelyeket, vezetőikkel egyetemben nem is olyan soká kellemetlen meglepetések érhetik.

Sok függ a munkahelyi vezetők személyiségétől, lelkiismeretességétől, hozzáállásától. Végtelenül könnyű eredményes vetélkedőt szervezni olyan helyen – pl. a Győzelem MGTSZ –, ahol a szocialista cím elnyerésének egyik feltétele a vetélkedőben való részvétel. Sajnos ezzel ellentétes példával is tudnánk szolgálni községünk-ből.

Létezik olyan munkahely, ahonnan az öt év alatt egyetlen brigádot sem sikerült beszervezni. Ennek ellenére a benevezett brigádok számát tekintve 1979-80-ban és 1980-81-ben is Békéscsaba, Orosháza, Gyula, illetve Szarvas után negyedik helyen álltunk és állunk. Mivel Gyoma csak nagyközség ez az eredmény igen jelentős. Ha viszont a benevezések és a versenyen való megjelenések arányát vizsgáljuk – leszámítva Hunya községet, ahol ez a szám 100^{0,0} (ez egy brigádot jelent) – magasan, messze megelőzzük a megye összes településeit.

A folyamatos felkészülési szakaszban nemcsak TIT előadóként segítik munkánkat Békési Mihályné, Darvas Tibor, Janovszki György, Kovács Gábor, Ronyecz Pálné és Solymosi Jánosné pedagógusok, valamint az MSZMP Nagyközségi Bizottsága munkatársai.

Az évek során – kezdetben háromöt, 1979-ben nyolc munkahelyi vetélkedőt rendeztünk.

A benevezések számszerű megemelésének nemcsak a kitűnő szervező és felkészítő munka magyarázata, hanem az is, hogy sikerült a résztvevők számára azt érdekessé, vonzóvá tenni. Sokat segített ebben az is, hogy a felkészítést és értékelést végzők megértették, hogy nem iskolai feleltetés, számonkérés egy-egy munkahelyi döntő, hanem játékos, szellemi felüdülést jelentő ismeretszerzés. Most már harmadik éve, hogy községünkben területi döntőket is tartunk. A KISZÖV és a Körösök Vidéke Területi Tsz

Szövetséghez tartozó brigádok versenyeznek nálunk.

Munkánk elismeréseként nyugtázzuk és az általunk kinyilvánított megbecsülésnek tartjuk, hogy ezek a felügyeleti szervek ragaszkodnak a gyomai rendezéshez.

Ezt a rendezés magas színvonalával, pontosságával, a zsüri részrehajlásmentes munkájával érdemeltük ki.

1981. március 14-től 1981. április 3-ig 60 gyomai, illetve gyomai üzemi központtal rendelkező brigádnak tartunk 8 munkahelyi döntőt a fent jelzett dátumon a Háziipari Szövetkezet dévaványai és ecsegfalvi brigádjai kezdik a sort és a Körösi Állami Gazdaság brigádjai fejezik be.

Három brigádunk összevont elődöntőn idegenben versenyez. A 60 brigád megoszlása a következő:

Mezőgazd.-ban dolgozó br. száma:	27
Iparban dolgozó br. száma:	9
Nem mezőgazd.-i szövetkezetben:	23
Szolgáltatásban dolgozó br.:	1

A közvetlen versenyben – mivel egy csapat 5 főből áll – 300 fő vesz tehát részt, a folyamatos felkészülési szakasz valamilyen stádiumában érdekelt mind – az ezekben a brigádokban dolgozó 622 fő.

Ez évben csak egy szakági döntőt rendezünk. 1981. április 26-án a Kö-

rösök Vidéke Területi Tsz. Szövetség brigádjai részére. Itt a gyomai továbbjutókon kívül csárdaszállási, füzesgyarmati és szarvasi brigádok mérik össze erejüket.

Az idei évvel lezárul ennek a valóságos társadalmi igényt kielégítő mozgalomnak egy szakasza. Az eltelt öt évben végzett munka értékelése, hatékonyságának vizsgálata már 1980. nyarán elkezdődött. A továbbfolytatás módját majd a vizsgálat eredménye határozza meg. Az elkövetkező öt éves tervben is lesz vetélkedő hasonló az eddigiekhez, de mégis más. Meggyőződésünk, hogy mindenképpen folytatni kell, mert bevált, elfogadott, de nem megunt művelődési formával állunk szemben. Hasznos és jelentős volt eddig is. Sok-sok embert megmozgatott és indított el a művelődés, az önművelés útján. Hatása az egyén életében máris lemérhető. Ezek mellett van egy nagyon prózai jelentősége is. A vállalatokon, szövetkezeteken, vagy néha egy egész ágazaton belül elburjázott vetélkedősdiének gátat tudott vetni a jövő vetélkedő formájának tervezésénél – mint érdemet – ezt is figyelembe kell venni.

Örvendetes tény, hogy ebben az évben már a szakmunkásképző intézetek tanulói részére is meghirdették – egyelőre csak iskolai keretek között és kísérleti jelleggel – ezt a vetélkedőt. A tematika megegyezik a felnőttek szá-

mára kiírtakkal. Rendkívül hasznos dolognak tartjuk a jövő szempontjából, mivel azok a tanulók, akik az iskolai vetélkedőben résztvesznek szakmunkásvizsga után mozgatói lehetnek jövőndő munkahelyük vetélkedőinek. Az eddigi hírek szerint – mivel itt a felkészítés kizárólag a szóban forgó iskolák pedagógusainak feladata – nem mindenütt fogadták egyértelmű helyesléssel.

Bizonyos mértékig érthető az ellenérzésük, mivel legjobb tudomásunk szerint a szakmunkás tanulóknak egy tanévben kb. 6 olyan különböző vetélkedőt hirdetnek meg, amelyekben a részvételt az iskola vezetésétől – igazgatótól – a felettes hatóságok számon kérik, és sajnos nem egyszer ennek alapján ítélik meg az iskolában folyó munkát. Az egységesítő funkcióra itt is nagy szükség lenne, mert a felkészülés és a felkészítés diákot és tanárt egyaránt erején felül vesz igénybe, és az elérendő cél a sokoldalúan művelt, új szakmunkás kialakítása, nevelése nem valósul meg. Ahogy a munkásbrigádok részére meghirdetett vetélkedő sorozat a kezdeti nehézségeken túl jutott, minden lehetőség megvan arra, hogy a szakmunkástanulóké is hatékony lesz.

*Írta: Kovács Károly,
a Katona József Művelődési Ház
munkatársa*

Gyomai híradó

Kiadja: MSZMP Községi Bizottsága
Gyoma

A kiadásért felelős: Jenei Bálint
Szerkeszti a szerkesztő bizottság.

Főszerkesztő: Janovszki György

Tördelőszerkesztő:
Beinschróth Károly